

Forvillinger, som en saadan kunde give Anledning til. Men hvis det bliver anerkjendt af Rigsbagen, at her tales om at meddele en naturlig Beskyttelse for nationale Kunstværker, der have den højeste Betydning, og til et Institut, der staaer under Kunstforstandiges Bestyrelse, tvivler jeg ikke om, at der fra Regjeringens Side ikke vil have nogen Betænkelighed ved at slutte sig til den Bestemmelse, som her maatte blive taget.

Orsted: Jeg kan dog ikke undlade at yttre et Par Ord i Anledning af hvad den høitærede Indenrigsminister har anført. Jeg troer, at man paa ingen Maade kan sætte Efterligning af Kunstværker, enten af det ene eller det andet Slags, ved Siden af Eftertryk. Et plastisk Kunstværk bestaaer ved sig selv, har sin fulde Giendommelighed uden Hensyn til, paa hvilken Maade og hvor talrigt det end bliver efterlignet eller ikke, hvorimod et Skrift ikke har nogen Existentis i Legemverden i noget enkelt Exemplar, men det er det samme Skrift, der paa lige fuldstændig Maade bliver gjengivet i ethvert Exemplar, der trykkes deraf, hvad enten det er af den retmæssige Forlægger eller af en Eftertrykker. Det er ogsaa klart, at i det Dieblik en Forfatter enten bekoster sit Skrift trykt eller overlader det til en Anden, kan han ikke Andet, end gjøre det til en Beskyttelse, at Ingen, der kommer i Besiddelse af dette Skrift, maa benytte det til Eftertryk; thi det vilde være en Modsigelse, at En skulde kjøbe Retten til at forlægge og udgive Manuscriptet, og en Anden, uden at give Honorar derfor, kunne eftertrykke det. I Kunstværkets Production ligger derimod ikke nogen nødvendig Fordring paa, at ingen Anden maa eftergjøre det. Adskillige Arter af Efterligning kunne nu ikke paa nogen Maade formenes, men ogsaa de, der kunne paa en vis Maade og til en vis Tid formenes, ere dog aldeles forskjelligt fra Eftertryk. Eftertrykkeren tager aldeles en Andens aandelige Arbeide og lægger ikke Andet til, end noget aldeles Materielt; men dette kan dog neppe siges om den, der eftergjør et Kunstværk, selv om det er en aldeles underordnet Kunst, han udøver. Utvivlsomt vor afdøde store Kunstner heller ikke ved at frembringe de Kunstværker, hvorom der

er Tale, har havt mindste Fordring paa, at Ingen maatte eftergjøre eller efterligne dem, er ogsaa klart deraf, at disse Kunstværker være offentlig udstillede eller overladede til Andre, længe før den omhandlede Bevilling blev givet, og der eksisterede allerede Afstøbninger i den Tid. Den Ret, hvorom her er Tale, troer jeg derfor, ligesom den er udenfor de almindelige Anordninger, maa anses for ogsaa at være udenfor almindelige Rettsbegreber, og hvorvidt der altsaa kan tilstedes en saadan Indskrænkning i den Frihed, som efter Lovgivningen ellers Enhver maa have til at tage disse Afstøbninger, eller hvorvidt en saadan Indskrænkning ikke kommer i Collision med Grundlovens § 88, maa jeg fremdeles henstille til det ærede Thing.

Schow: Maaftæe jeg blot turde tillade mig et Par Ord med Hensyn til hvad den sidste ærede Taler yttrede. Jeg skal ikke indlade mig paa en Sammenligning mellem enhverformelt Efterligning af Kunstværker og Eftertryk; der er vistnok i mange Tilfælde stor Forskjel, men netop med Hensyn til Billedhugerarbeidet forekommer det mig dog, at Analogien ligger overordenlig nær. Her, hvor der kun er Tale om Afstøbninger, udfordres der kun et aldeles mechanisk Arbeide, og et ligesaa mechanisk, som det at sætte Typer sammen og trykke dem af. Gibseren gjør slet ikke Andet end Bogtrykkeren i Henseende til Bogen. Det er bleven bemærket, at der af Kunstværket have et for sig bestaaende Udtryk for Mandsværket, uden Hensyn til Afstøbninger og gjentagne Efterligninger, men at dette ikke er Tilfældet med en Bog; det forekommer mig imidlertid, at der ogsaa er noget Saadant ved en Bog, nemlig Manuscriptet; det er det oprindelige Exemplar, saaledes som ved et Kunstværk den oprindelige Form i Leer og den deraf overtagne Form i Gibs er Kunstnerens egentlige Arbeide, hans Manuscript. Dette kan i visse Tilfælde have en Værdi for sig selv som Kunstværk; men dette er ingenlunde altid Tilfældet. En Billedhugger vil f. Ex. tage en Buste af en bekjendt Mand; han vil affatte den i en stor Mængde Exemplarer, fordi han ventte, at Publicum vil interessere sig derfor; men derved har han ikke forud bestemt Arbeid-